HRVATI NA TITANICU

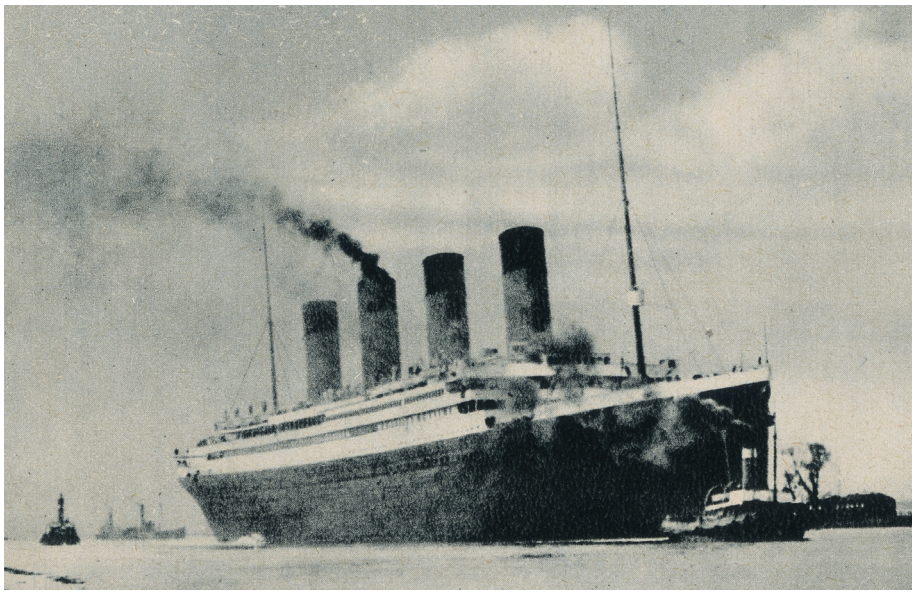

Državna pripadnost:
Velika Britanija

Klasa i vrsta :
putnički brod

Brodogradilište :
Harland and Wolff,
Belfast, Sjeverna Irska

Vlasnik:
White Star Line

Porinuće:
31. svibnja 1911.

Stavljen u službu:
10. travnja 1912.

Status:
Više ne postoji (potonuo)

Glavne osobine

Istisnina:
66.000 t

Bruto Registar Tona:
46.000 t

Dužina:
269 m

Širina:
28 m

Visina:
56 m
(do vrha dimnjaka)

Gaz:
10,5 m

Brzina:
25 čvorova

Kapacitet :
3.547 putnika

Britanski prekooceanski parobrod RMS Titanic, izgrađen za prijevoz putnika i pošte na relaciji Southampton – New York, trebao je dominirati transatlantskim putničkim prometom. Najveći putnički brod u to doba, Titanic je na svoje prvo putovanje krenuo iz Southamptona 10. travnja 1912. godine. Na brodu se nalazilo oko 2200 putnika i članova posade, među kojima i 30 Hrvata, svi putnici 3. razreda. Četiri dana kasnije, u noći 14. travnja brod, za kojeg se vjerovalo da je nepotopiv, je udario u santu leda. Dva sata i četrdeset minuta kasnije Titanic je potonuo i odnio 1500 života. Preživjele putnike, među kojima i dva muškarca i jedna žena iz Hrvatske, spasio je brod Carpathia, dok su brodovi Mackay-Bennett i Minia u akciji spašavanja nekoliko dana kasnije izvukli 328 tijela iz Atlantika. Nažalost, 119 tijela odmah je sahranjeno u moru, dok je 209 prevezeno u kanadsku luku Hallifax, gdje su sahranjeni svi koji nisu mogli biti vraćeni svojim obiteljima.

U Hrvatskom državnom arhivu u fondu Zemaljska vlada, Odjel za unutarnje poslove čuva se opširni predmet s odštetnim zahtjevima obitelji nastradalih putnika Titanica.

Nasljednicima 27 nastradalih Hrvata na brodu Titanic isplaćeno je na ime odštete:

1. Privremena pomoć od White Star linije u iznosu od 240 kr. po osobi, osim za udovicu Milana Karaića kojoj je isplaćeno 478 kr. 50 f. Godinu dana kasnije Generalni konzulat Austro – Ugarske monarhije u New Yorku poveo je protiv White Star linije odštetnu parnicu, budući da se nije mogao sklopiti dogovor glede visine konačne odštete.
2. Iz fonda za pomoć britanskih novina “Daily telegraph “ iznos od 240 kr. po osobi
3. Od švicarskih iseljeničkih agencija iz Bazela i St. Gallena (Victor Kraus, Im Obersteg i Co. i dr.) preko kojih su se iseljavali Hrvati, na ime putnog osiguranja iznos od 500 kr. po glavi obitelji
4. Iznos od 53,324 kr. što ga je sakupio fond „Mansion House Comittee” iz Londona. Ovaj iznos se razdijelio prema odredbi upravitelja fonda koja se nalazi u privitku spisa.

Pored odštete nasljednicima je isplaćen i iznos američke glavarine i nepotrošene pristojbe za željezničke vozne karte do odredišta, kao i novac i predmeti koji su nađeni na tijelima stradalih.

17. muzejska edukativna akcija povodom Međunarodnog dana muzeja VODA, 2. 5. – 18. 5. 2012.

HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

autorice izložbe: Maja Bejdić i Deana Kovačec
autorice teksta uvodnog plakata i deplijana: Maja Bejdić i Deana Kovačec
oblikovanje uvodnog plakata i deplijana: Maja Bejdić i Damir Pildek

Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb, Hrvatska,
Telefon:+38514801999 (centrala), www.arhiv.hr, e-mail: hda@arhiv.hr

PREZIME I IME	DOB	ZAVIČAJNOST	ZANIMANJE	STATUS	OBITELJ / PODNOSIOCI ZAHTJEVA ZA ODŠTETU
Čačić Grga	18	Široka Kula kbr.199 kotar Gospić	poljodjelac	stradao	majka Ana (62), brat Nikola (30) *Zajedno sa sestrom Marijom putovao u SAD k braći Šimunu i Ivici.*
Čačić Luka	36	Široka Kula kbr.140 kotar Gospić	poljodjelac	stradao	supruga Ana (35), osam kćeri i sin rođen dva dana prije njegova odlaska u SAD,otac Šimun (62) i maćeha Jeka (60)
Čačić Manda	21	Široka Kula kbr.425 kotar Gospić	poljodjelka	stradala	otac Joso (50) i maćeha Manda s osmero mlađe djece
Čačić Marija	30	Široka Kula kbr.199 kotar Gospić	poljodjelka	stradala	*sestra Grge Čačića*
Čor Bartol	35	Krčina kbr.37 općina Bribir	poljodjelac zidarski radnik	stradao	supruga Lucija (37), kćeri Stefanija i Marija i roditelji
Čor Ivan	27	Krčina kbr.45 općina Bribir	poljodjelac zidarski radnik	stradao	netom vjenčana supruga Kata i majka Ana
Čor Ljudevit	20	Krčina kbr.42 općina Bribir	poljodjelac zidarski radnik	stradao	netom vjenčana supruga Marija i kći rođena nakon nesreće
Čulumović Joso	17	Prvanselo kbr.76 kotar Perušić		stradao	otac Ivan (64), majka Kate (62), dva brata i sestra
Ćalić Jovo	17	Brezik kbr.48 općina Medak		stradao	brat Rade (45), uzdržavan, zbog bolesti nesposoban za rad
Ćalić Petar	17	Brezik kbr.20 općina Medaka		stradao	majka Božica, petoro braće i dvije sestre
Dakić Branko	19	Gornji Miholjac	trgovački pomoćnik	stradao	otac Živko (56), općinski završitelj
Dika Mirko -Zvonimir	17	Crikvenica kbr.54 općina Bribir	poljodjelac zidarski pomoćnik	stradao	majka Jelena i otac Ivan *Putovao k ocu na zanat.*
Dimić Jovan	52	Ostrovica kbr.131 kotar Gospić	poljodjelac	stradao	supruga Stana (46), kći Maša (24) i zet , sinovi Dane (22), Mile (15) i Janko (6)
Draženović Josip	33	Hrastelnica kod Siska	poljodjelac	stradao tijelo pronađeno i sahranjeno u moru	supruga Jaga, kćeri Kata (8) i Ljuba (5) i sin Mile (3)
Hendeković Ignjac	28	Zdenčec općina Čazma		stradao tijelo pronađeno i sahranjeno u Halifaxu, Kanada	supruga Jalža (24), kćeri Mara (3) i Kata (1) na skrbi kod njegovog brata Josipa
Jalševac Ivan	29	Topolovac kod Siska		spašen umro 1945. u Topolovcu	
Lulić Nikola	29	Konjsko Brdo kotar Perušić		spašen umro 1962. u Hrvatskoj	
Karajić Milan	30	Kravarsko kod Velike Gorice		stradao	supruga Mara (26) i kći Kata (6 mjeseci)
Orešković Jeka	28	Široka Kula kbr.9 kotar Gospić	poljodjelka	stradala	otac Mate
Orešković Luka	21	Široka Kula kbr.128 kotar Gospić	poljodjelac	stradao	supruga Jeka (20) trudna, sestre Manda (20) i Luce (18) *Majka Matija se preudala i traži da se sva pripomoć ne da samo udovici nego i njoj jer je ona sina othranila.*
Orešković Marija	20	Široka Kula kbr.248 kotar Gospić	poljodjelka	stradala	majka Manda (44) i tri brata, *Otac Blaž prije 3 godine poginuo u SAD-u od mine.*
Osman-Banski Mara	31	Vagovina općina Čazma		spašena umrla 1930. u SAD-u	
Pavlović Stjepan	32	Vagovina kbr.118 općina Čazma		stradao	supruga Manda i troje djece
Kramarić Matilda rođ. Peteranec	28	Vagovina općina Čazme	udovica	stradala	kćeri Mara (5) i Iva (4) i otac Martin, skrbnik djece
Pocrnić Mate	18	Bukovac kbr.10 općina Perušić	poljodjelac	stradao	otac Mile (67) i majka Mare (63)
Pocrnić Tomo	24	Bukovac kbr.79 općina Perušić	poljodjelac	stradao	supruga Mare (23), kćer Kate, sin Mile, majka Jela, brat Nikola i sestra Manda
Smiljanić Mile	37	Smiljanić kbr.65 općinsko poglavarstvo Podlapac	poljodjelac	stradao	supruga Sofija (39) i majka Sara
Stanković Ivan	33	Galdovo kod Siska		stradao	
Strilić Ivan	27	Široka Kula kbr.104 kotar Gospić	poljodjelac	stradao	supruga Matija (27) trudna, kćer Mila (2), otac Jure (73), majka Matija (67) i dva brata
Turčin Stjepan	38	Kupinec selo kbr.142 općina Kravarsko	poljodjelac	stradao	supruga Jana (26) trudna